

AUÉ

SUPLEMENT SETMANAU DETH DIARI **AVUI**

DISSABTE
12 D'ABRIL
DE 2003
N. 57

Arties acuelh era presentacion d'un libre e un CD sus eth romanic aranés

Aguest format servirà coma materiau didactic entàs escolans de segondària

Elisa Ros, Mn. Jusep Amiel, Mercedes Delaurens, Toni Llanes e Carme Bergés formèren part dera Taula Redona en Arties

Victòria Garcia Arties (ARTIES E GARÓS)

Era glèisa de Sant Joan d'Arties acuelhec, dimèrcles passat, era presentacion deth libre "Art Romanic, Er art Romanic dera Val d'Aran" d'Elisa Ros, atau coma eth Cd "Eth romanic aranés - un art entà descubrir" de Carme Bergés. Aguest libre ei eth resultat d'ua bèca, aufrida peth Conselh Generau, tà realizar un materiau pedagogic e didactic sus er art romanic des sègles XI, XII e XIII adreçat tàs

escolans de segondària. Era autora deth libre expliquèc qu'auie seguit dues directritz, per un costat, ua vision en generau der art romanic e, per un aute, eth romanic d'Aran. Elisa didec qu'eth lenguatge

d'aguest art non se pòt entèner sense eth coneishement des circumstàncies dera epòca" e higeç qu'"en dessenh deth marc istoric i auie incorporat brigalhs de diuersi tèxtes". Pendent era presentacion tanben se

projectèc eth reportatge der art romanic en format Cd que, segontes era sua autora Carme Bergés, "servirà coma suport audiovisuau deth libre, atau coma carta de presentacion deth romanic aranés".

Ath delà, tanben se celebrèc era Taula Redona "Era actualitat deth romanic aranés" presidida pera Conselhèra de Cultura, Mercedes Delaurens, que destaquèc eth trabalh realizat peth Conselh. Ena madeisha tanben i participèren Elisa Ros e

Inauguren tanben era exposicion collectiva de quate pintors e un escultor

Carme Bergés, Mn. Jusep Amiel que balhèc era sua vision sus er art romanic e coma es glèises s'an conservat pendent es ans coma patrimòni e Toni Llanes (tecnic de Patrimòni) que destaquèc eth cambi qu'a patit er auiatge aranés enes darrers sèt o ueit ans. Arties tanben siguec eth scenari dera inauguracion dera exposicion collectiva "4 pintors e 1 escultor" de Fernando Alonso, Carmen Arevalillo, Carmen Gené, Carlos Llonch e Paquita Rufach que se poirà visitar enquiath 15 de junh.

Aguesta setmana en

Presenten linhas de subvencion tà que se i poguen acuelher es comercants dera Val d'Aran

Suspenen eth judici entà dissòlver era Societat Tuca per malautia d'un avocat

Línhes de subvencion entàs petiti comercçants d'Aran

Tecnics dera Generalitat s'amassen damb comercçants aranesi entà expausar es ajudes as quaus se pòden acuelher pendent aguest 2003

Redaccion
Betren (CASTIÈRO)

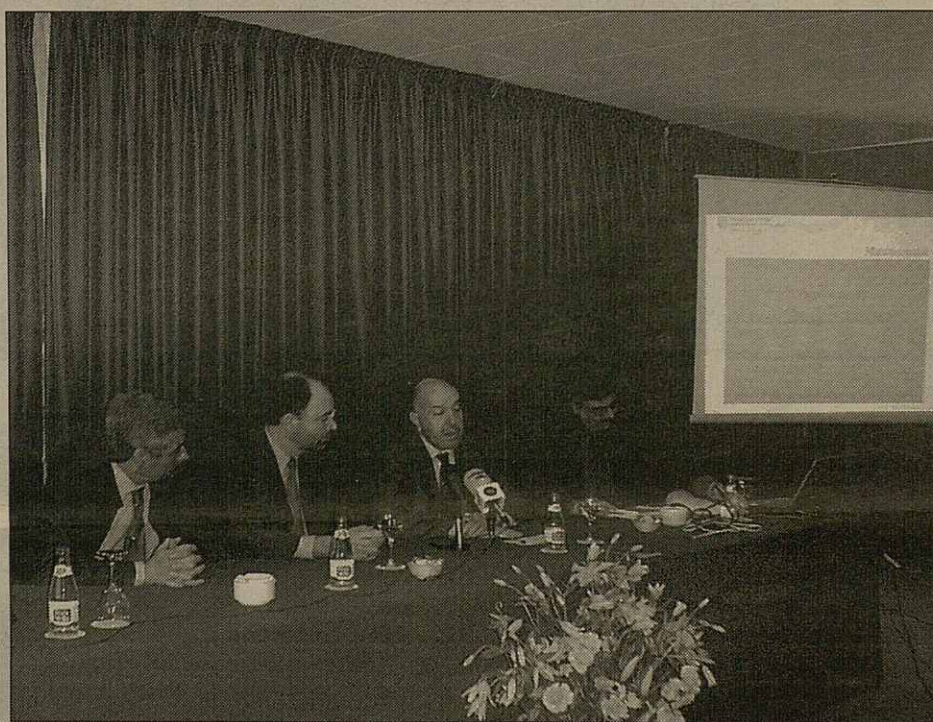
Toti es establiments aranesi qu'agen mès de cinc ans d'antiquitat e que volguen realizar quina melhora que sigue, renovacion o ampliacion des sues installacions en espaci d'atencion ath public, atau coma er aqueriment d'equipaments de naues tecnologies o era

Ua auta des opcions son es línhes de crèdit

melhora dera imatge exteriora poirà acuelher-se a ua linha de subvencion tà recèber un 20 per cent dera inversion que realizarien. Aguesta aurà d'èster d'un minim de mès de 3000 èuros e d'un maxim de 10000 segontes expausèc, deluns passat, eth Director Generau deth Departament de Tralh dera Generalitat, Jaume Angerri, ena jornada tecnica de presentacion des programès tath comèrc urban entad aguest 2003. Atau madeish, ena amassada, Angerri higeç qu'ath delà, tanben existís ua linha de crèdit que curbis enquia un 70 per

cent dera òbra tamb un 2,5 per cent d'interès Euribor". Ad aguesta linha se i pòden acuelher tanben comèrc que volguen emprinciar ua activitat. Ua auta des línhes expausades siguec era deth finançament d'un 30 per cent, a hons perdut, entath dessenh d'ua pagina web tostemp e quan eth còst non suberpasse es

3000 èuros. Tar acte i assistiren eth Sindic d'Aran, Carlos Barrera, en tot destacar era grana aflúncia de gent que participèc e en tot dèder qu'aguestes ajudes daurissen un nau encastre d'incision dirècta en aguest sector dera Val d'Aran e eth Sòsdirector d'Indústria, Comèrc e Torisme, Josèp Gine, en tot clausurar-la.

Tecnics dera Generalitat amassen a comercçants aranesi

OPINION

Paloma Puche Martin

FONCIONÀRIA CONSELH GENERAU

"Eleccions, politics e votants"

S'apròpe un nau periòde d'eleccions. Laguens de mens de dus mesi escuelheram es nòsti representants en Conselh Generau d'Aran e enes ajuntaments d'Aran. Es ciutadans patiram de nau eth bombardament de slogans e es accions de marketing electorau qu'acaben en tot desorientar-mos e fatigar-mos, sustot per'mor qu'èm cansadi de fausses promesses e dera manipulacion qu'eth poder exercís laguens dera politica aranesa, e que cada dia ei mès evident e tangible. Serà plan dificil d'esvitar aguest "vici electorau" - tant antic coma era

madeisha democràcia-de hèr promesses. Mès, ei aciú a on es ciutadans auríem d'arribar a un grad de maduresa e d'implicacion que non mos permete sonque contentar-mos tamb açò; tamb contenguts repetitius, agressions verbaus d'un partit tar aute, d'un candidat ar aute. Auem

de demanar que mos parlen clar de politica e des idèes que i a darrèr de cada prepausa electorau. Atau madeish, auríem de tier compde en moment d'exercir eth nòste dret ath vòt, qu'es politics que mos representen gaudisquen d'un naut nivèu de tolerància entà suportar, tamb democràcia, era

"ploja" e eth "mau temps" e recèber, tamb sentit constructiu, es critiques que se les hèsqen des de diferents collectius; de mòstres de prepotència, arrogància e falta de democràcia, ja n'auem auut prop pendent aguesta darrèra legislatura. Es nòsti futurs representants aurien d'amiar a tèrme es sòns projectes electoraus tamb tanta coerència, transparència e fidelitat coma poguen, en tot bastir un futur qu'illusione a toti es ciutadans deth sòn país, pr'amor qu'aguesti son es que les an aufrít era sua confidança.

Breus

Se presenten ues 400 persones tàs pròves dera Escòla de Tecnics Esportius

■ Un totau de 380 aspirants a monitors d'esquí aupin, fons e surf de nhèu se presentèren as pròves d'accès dera Escòla de Tecnics Esportius de Salardú eth passat 29 de març. Aguestes pròves, que sigueren aprovades per un setanta per cent des aspirants, se realizèren ena estacion d'esquí de Baquèira e consistiren en ua baishada liure, entà avalorar era tecnica, e ua pròva de velocitat, segontes expliquèc eth responsable dera Escòla de Tecnics esportius, Jose Loís Sans. Atau madeish, ei previst qu'era Escòla de Tecnics de Salardú comence es classes d'aguest primèr cors entath pròpleu mes d'octobre.

Comencen es primèrs trabalhs entara ampliacion dera residècia de Vielha

■ A darrèrs deth passat mes de març s'incièren es primèrs trabalhs deth projecte d'ampliacion dera residècia geriàtrica deth cap-lòc dera Val d'Aran. Aguesti trabalhs s'an començat damb eth mercatge dera cimentacion. Cau dèder tanben qu'aguesti trabalhs son de besonh pr'amor dera manca de places que i a en actuau bastiment e dera grana demana qu'existís. Per un aute costat, eth Conselh Generau d'Aran demore qu'aguesti trabalhs d'ampliacion finalizaràn en acabar er an.

Servicis

CONSELH GENERAU	973 64 18 01
OFEA (FOMENT ARANÈS)	973 64 00 92
TORISME VAL D'ARAN	973 64 06 88
MOSSOS D'ESQUADRA	973 64 09 72

GUARDIA CIVIL	973 64 00 05
POMPIERS D'ARAN	973 64 00 80
ESPITAU VAL D'ARAN	973 64 00 06
BAQUEIRA BERET	973 63 90 00
BURÈU TORISME VIELHA	973 64 01 10
CORRÈUS	973 64 09 12

NOTARIA	973 64 00 10
RECAPTACION IMPÒSTI	973 64 02 78
MUSEU D'ARAN	973 64 18 15
AUÉ (REDACCION)	973 64 30 51
GREMI D'HOSTALERIA	973 64 06 01
LORDÈRES	973 64 18 01

CASTIÈRO

Alerta sus còrsi de monitors enganhusi

Redaccion
VIELHA

Eth Conselh Generau avertic dera enganha a qué pòden portar uns còrsi entà monitor d'esquí aupin, hons e surf de nhèu qu'a convocat era Real Federación Española de Deportes de Invierno. Aguest organisme, ans entà darrèr, auie competència a trauèrs dera Escuela Española de Esquí, mès ena actualitat sonque l'an era Escòla de Tecnic

700 afectats non veirà omologat çò d'aprenut en cors realizat

Esportius dera Val d'Aran e eth Centro de Formación de Sierra Nevada. Ei per aguest motiu qu'aguesti dus centres an interpausat un requerència ara Federación e un recurs de nautada en Consejo Superior de Deportes (CSD) entà que se desconvòquen aguesti còrsi dera FEDI. Atau madeish, eth Conselh tanben a interpausat denúncias dauant deth CSD entà reclamar indemnizacions e ua rapida resolució entà totes aqueres personas qu'inièren era sua formacion damb era FEDI e que tanpòc, per miei deth CDS, l'an podut contunhar en centres oficials. En resumit, qu'as 700 afectats que i a non se les valide çò qu'an aprenut e, per tant, an de tornar a realizar es estudis quan dejà les auien pagat.

CASTIÈRO

Er Ajuntament de Vielha ei propietari deth 49 per cent des accions dera Societat Tuca Malh Blanc S.A.

Suspenut eth judici entà dissòlver Tuca per malautia der avocat

Joan Riu ditz qu'“açò me hè entèner qu'ath darrèr sonque i a simplament ua especulacion urbanistica”

Redaccion
BETREN

Era darrèra setmana se suspenec eth judici, previst en Barcelona, sus era dissolució dera Societat Tuca Malh Blanc S.A per'mor qu'er avocat des dus empresaris de Terrassa (Eusebio Gómez e Carlos Cánovas) nauèths proprietaris deth 51% des accions de Phillippe Mellis non se presentèc entara vista en tot

allegar qu'ère malaut. Eth Còsso der Ajuntament de Vielha, Joan Riu, dempús des hèts subervenguts, demanèc ar avocat der Ajuntament de Vielha que tramettesse ua quèisha formau ath jutjat e, ath delà, que comprovèsse qu'aqueri certificats medicis èren cèrts. Riu se mostrèc indignat pera non celebracion deth judici e declarèc qu'“açò ei ua arratèra legau; auer talents de hèr pèrder

eth temps. Me hè entèner que, possiblement ath darrèr, sonque i a simples especulacions urbanistiques”. Segontes Riu actuaument i a tres o quate empreses interessades en projècte der Ajuntament entara redubertura de Tuca ath delà, coma non, d'especulacions urbanistiques. Eth Còsso se neguèc a facilitar eth nòm d'aguesti inversors per'mor qu'atac ac decidic era Comission

de Tuca. Cau dider que, segontes publike un diari de Lhèida, era estacion d'esquí andorrana Pas de la Casa-Grau Roig poirie èster un d'aguesti possibles cromptaires tamb eth qu'eth Consistòri i a auut dejà contactes e, qu'entath pròplèu ostiu es directius dera madeisha tornaràn entà conèisher mès donades sus era estacion e abordar aguest ahèr.

Era darrèra setmana comencèren es trabalhs entà bastir eth parcatge de cinc plantes ena còta 1500 de Vaqueira. Aguest aurà ua capacitat de 2500 places, ues 1500 entàs esquaires e era rèsta entàs proprietaris des apartaments e clients des ôtels que se poguen bastir en aguesta zòna

CASTIÈRO

En Setmana Santa era Val d'Aran demore ua ocupacion deth 85%

Redaccion
VIELHA

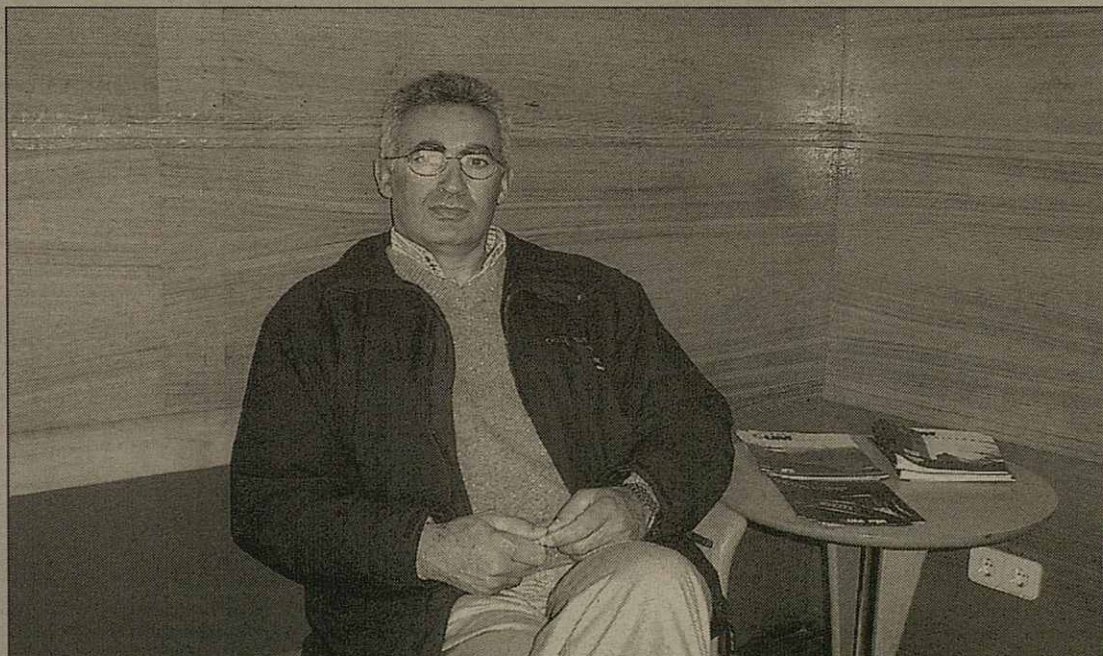
Er organisme autonòm de promocion toristica, Torisme Val d'Aran, informèc que pendent aguesti dies de Setmana Santa ei previst qu'en parçan aranès s'artenhe ua ocupacion otelèra d'un 85 per cent. Era Val d'Aran aufrís as sòns visitants un gran espandi d'activitats entà realizar, entre

es que podem trapar era practica der esquí per'mor qu'era estacion de Baquèira Beret non barre enquiath pròplèu dia 27, era pesca que dauric era sason eth passat 9 de març, era rota deth romaníc aranès, visites as musèus, exposicions culturaus, atau coma era ampla aufèrta de restaurants que mòstren era riquesa gastronomica existent ena zòna.

Entrevista

Joan Estévez

CONSELHER PER CDA EN CONSELH GENERAU

V. GARCIA

“Voler ampliar eth numerò de conselhèrs ei ua incoeréncia”

Victòria Garcia
Vilac (MARCATOSA)

Joan Estévez Sans, de 48 ans, maridat e pair de quate hilhs, ei un òme fòrça polifacetic e inquiet. Trabalhe coma professor d'esquí, huster e restaurador segontes era sason der an e, ath delà, ac compagine damb era politica en tot amiar era Conselheria d'Espòrts e Ramaderia. Fondador dera Escòla de Tecnic Esportius, se declare un enamorat d'Aran e, coma tau, s'ini-cièc ena politica dejà hè quate ans enes listes de CDA (Convergència Democratica Aranesa) entà aportar bèra causa ara Val d'Aran.

Joan opine qu'eth futur d'Aran, damb era corrècta politica qu'amie eth Conselh Generau d'Aran, ei plan bon.

Estévez pense que “toti es encastres politics son importants”, mès que “calerie arténher de desasoar eth torisme, coma per exemple, sajar d'alongar era sason d'ostiu a tres mesi”.

Respècte ara modificacion dera Lei d'Aran, tèma d'actualitat en toti es partits politics, Joan pense qu’“en principi es competéncias cau èster capables d'amiar-les a tèrme. Ara, auem d'assolidar es qu'auem e creigui que non cau trèir aguest tèma coma jogada politica”. Ath delà, hìg “èm un pòble damb mès de 6000 abitants e voler ampliar eth numerò de conselhèrs ei ua incoeréncia”.

En tot hèr referéncia ath tèma d'urbanisme ena Val d'Aran, Estévez pense qu’“ei important qu'es aranesi ajam capacitat d'opinar e distribusir sus eth territòri. Ara, auram un contaròtl e s'esvitarà

que se hèsquen bestieses urbanistiques. Dilhèu aguest auriè d'auer estat era prumèra competéncia artenhuda”.

Sus eth bastiment d'ua via segregada, des dera boca nòrd deth tunèl de Vielha enquiara termièra de França, Joan opine qu’“aguest projècte au-mens esvitarà er impacte ambientau en Aran totun jo non arribarè a veder-lo”.

Joan ditz qu’“era agricultura ei inexistenta e era ramaderia calerie estructurar-la de manèra qu'en cada pòble i auesse un pagès, mès non sense eth convengut des vesins ara ora de deishar es prats entà qu'es animaues peishen” e hìg “pensi que des dera Administracion s'e balhen ajudes sustot a nivèu europèu entà qu'era ramaderia contunhe”.

Segontes eth Conselhèr “es joeni que se vòlen emancipar non ac an bric facil, per un costat, ei dificil trobar lotjaments de proteccion oficiau e, ath delà, trobar un trabalh fixe tanben n'ei” e hìg “en Aran es lòcs de trabalh especializats son redusits”.

Entad açò qu'ei ath tèma sanitari, Estévez manifestè qu’“era sanitat foncione ben, en realitat non a cambiat pas guaire, sonque qu'ara es sòs les gestione eth Conselh e s'a mès sensibilitat”.

Era prepausa de crear un Parc Naturau en Aran, segontes Joan, “ei fonamentau, entà auer un contaròtle estricte ena edificacion e entà protegir de manèra explicita eth miei ambient. Eiçò de men-dre qu'auem de hèr es aranesi entà suenhar-lo”.

“Damb eth traspàs en matèria d'urbanisme esvitaram que se hèsquen bestieses”

ara que i èm

Jusèp Lois Sans

Er amor

Er Eurocongrès 2000 presentèt eth conclusions, eth passat dissabte, en Palai dera Musica Catalana. Non a faltat arren. Un vector, n'a estat aguesta especiau sensibilitat contra era guèrra. Representants diuèrsi an matisat que contrariament ad aguesti aires de guèrra era nòsta cultura, era des occitans, ei era cultura der amor, des primaueres florides, dera poesia, dera patz... I a teories que diden que venguem des catars que defensauen un amor blos. Au mens enes trobadors e trobairitz auem eth referent dera exaltacion der amor mès diuèrs, der amor senzilh, der amor erotic, der amor distant e deth d'apròp... Es paraules mos transpòrtan tath sens deth temps. Er aranés a mantengut ua digna fidelitat damb era lengua de hè 1000 ans. Fixatz-vos ena paraula *punet*, quina sensibilitat que mantèn, quina expressivitat des pòts en moment de dider-la. Per contra, quina sequèra ena paraula *beso* o en *bise*, semble mès un article de ferreteria qu'ua expression de carinho o amor. Eth madeish *petó* non mantèn tantès caracteristiques expressives. E maugrat tot, eth topic ditz qu'era lengua der amor ei eth francés. Que mos la tornen, pr'amor que coma tantes d'autes causes es francesi se n'an apoderat de çò que non les correspon. Es occitans portam 800 ans de persecucion, mès maugrat tot encara se celèbren congressi que, coma er Eurocongrès, manifesten que volem recuperar eth nòste espaci, ath cant des catalans, que volem viuer pleament segontes era nòsta manèra d'entèner era vida. Volem que mos tornen er amor, pr'amor que coma ditz eth nauèth CD de *Lou Dalfin* entà promòir eth moviment politic *Paratge*, “encara èm aci” entà contunhar era batalha. E non serà facil de qué mo'n trèiguen.

DAMB ERA COLLABORACION DETH DEPARTAMENT DE PRESIDÈNCIA DERA GENERALITAT DE CATALUNYA E DETH CONSELH GENERAU D'ARAN

